

૧૬૪૪ ૫૯

111/12 B 37

ધણી જાગ્યા અને ચોર
નાહા.

૧૬૫૮

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

મોહનલાલ બાપુલાલ.

અમદાવાદમાં

માણિકચોક નજીક કાગદીઓળમાં ઓડાઢોરના

મકાનમાં અમદાવાદ વિક્ટોરીયા પ્રેસમાં

શાં નાથાભાઈ લલુભાઈએ છાપ્યું

સંવત ૧૯૩૮-સન ૧૯૮૨.

કિંમત રૂ-૪-૦

અર્પણ પત્રિકા:

પ્રિય ભાઈ

અચરતલાલ માણીરામ.

આ ચોપડી છપાવતી વખતે આપે મને મદદ
કરીછે તેથી હું તમને આ ચોપડી અ-
ર્પણ કરું તે મહેરબાની કરી
સ્વિકારશો.

[૨]

પ્રિય સભા

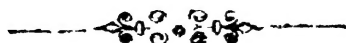
શ્રીશીવ બાળોદય.

આ સભાના પ્રિય મેમ્બરને શોકિન વાંચનાર
નોંધને હું આ ચોપડી અર્પણ કરું તે
આપ મહેરબાની કરી સ્વિકારશો.

લી૦

સેવક

મોહનલાલ બાપુલાલ.

પ્રસ્તાવના.

સર્વ સદ્ગુણોને વિનંતી કરવામાં આવેછે કે, ને
કે હું પીંગળ તથા કાવ્ય રચના વિષે કંઈપણ જાણુ-
તો નથી. તોપણ મારી અદ્યમતિ પ્રમાણે આ 'ઓ-
પડી' મેં રચીછે, તેમાં કંઈ ભુલચુક હોય તે વાંચનારા
અંધુજને કૃપા કરવી. આ ઓપડીમાં જુદીજુદી તરેહ-
ના રાગ મૂકીને બનાવીછે.

આર્ય બાંધવો મને નાનપણથીજ ભણ્યા સિવા-
ય કાવ્ય કરવાની ટેવ પડી હતી અને તે કોઈ કોઈ
વખતે હું ઉચ્છવની અંદર મારી બનાવેલી કવિતા
ગાતો. એમ કરતાં કરતાં સંવત ૧૯૩૫ ની શાલમાં
હું મુંબઈ હતો ત્યાંથી મારા પ્રીય મિત્ર વ્યાસ ચુ-
નીલાલ મેંજારામના કહેવાથી ને કેટલીએક વાતો
તથા કવિતા બનાવી પણ છપાવવાની મારામાં શક્તિ
નહીં હાવાથી આજ દિન લગી એમને એમ રહી.
પછી મારા કેટલાએક મિત્રોની સલાહથી એ કામ
માથે લીધું. તેમાં મને શા. છગનલાલ ઉમેદચંદ ને-
ઈએ તેટેલી મદદ કરીછે આ પુસ્તક જે સાહેબોએ પ-
હેલવેહેલેથી ખરીદ કરવાની ઇચ્છા જણાવી હતી તે-
ને હું મારા ખરેખરા મદદગાર ગણુ છું. અને તેઓ-
નાં નામ આઓપડીની પાછળ આપ્યાં છે.

લી૦ બાપુલાલ ઇજતરામ.

ધર્મી જાગ્યા અને ચોર નાઠા.

—❧❧❧❧❧❧—

ચોપાઈ-૧.

શ્રીગણપતિ સમર ગણનાથ, સરસ્વતિ મા સહાજે હાથ; ૧
જગદ્ગતી મોટા જગદીશ, તમ ચરણે નમાનૂ શીશ.
નવ જાણુ હું પ્રાક્રમ પ્રોઠ, વાત બનાવા થયા કોડ;
સહાય મુને સરસ્વતિતાણી, અંબામાની કર્યા ઘણી. ૨
ધારી માથે વીંગો ઘણી; તેના ગુણુ લેજે સૌ ગણિ;
સમરશો તો કરશે સહાય, નહિ તો મનખો એજે જાય. ૩
માટે માનો મારી મતી, દૈશ્વરકેરી અકળજ ગતી;
રામ રટવાની ધારો હોડ, તેથી પહેલે મનના કોડ. ૪

દાહરો-૨.

ગુણવંતી ગૂજરાતમાં, નૈશદ નગરી ધામ; ૧
રાજ કરે ત્યાં રાજવી, ગૂણવંતુએ ગામ. ૫
શેહેર થકિ ગઉ સાતને, આશરે સુંદર ગામ;
ચુના મીનગર વિષે, વાંધીલુ વધુવા નામ. ૬
તે ગામની વસ્તિમાં, વાંધાનો નહિ પાર;
વળી ત્યાં વાસો વસે, પુરાણ પાઠીદાર. ૭
લવ ઉપાશન લેઉઆ. હાલ્લા દેખાય દૂર;
પાસે જઈને પ્રીતથી, વળિ વિચારીએ ઉર. ૮

એ નાતના આપે હતા, વાલોભઈ વકદાર;
 સામા ભાગમાં સૌ થકી, બોળાભાઈનો ભાર. ૯
 ગામમાં એ બે વીના કરિ શકે કોણ કામ;
 ઇન્જરો આપે કરી, દ દરખારે દામ. ૧૦
 ઉમર વરસ અઢારની, બેની એ પરમાણુ;
 મિત હતી તેઓને ઘણિ, ન લોપે કોઈનિ વાણુ. ૧૧
 પરાણાવેલ પિતાતણા, સુંદરી તેડી સાથ;
 મગન થયા બે મન વિષે હુંશે ઝાલી હાથ. ૧૨
 બેલડિએ બાઝી કરે, કરે વિનતાની વાત;
 વહાલોભઈ વેગે કહે, શાભળ બોળા બ્રાત. ૧૩
 વહાલ કેવું વિનતાતણું, યુને કહે તે વાત;
 સુખ જાણે સ્વર્ગનું શામાફેરી સાથ. ૧૪
 હરખ્યા આપે અતી ઘણું, મનમાં ધરી ઉમંગ;
 પુછો બોળાભાઈને, કહો તમે સાચે મન. ૧૫
 વીસામે વિનતાતણા, વહાલો અપરંપાર;
 ગુણવંતી નેઈ ગોરડી, હરખ્યા વારોવાર. ૧૬
 બોલ્યા બોળાભાઈ તે, મનમાં અતિ હરખ્યાઈ;
 કુવર કન્યા થાય તો, સાચી કરીએ સગાઈ. ૧૭
 વહાલો કહે વિવેક છે, સાચો મારે મન;
 સગપણ કરવું સાચથી, પ્રસવે પુત્રી કે તન. ૧૮
 ચોપાઈ-૩.

ગાયણને કરવું છે નેટ, રહ્યો ગર્ભ નારીને પેટ;
 ૧ શોભા ને કરી, મેયર વળાવી બે કરી.

- મીત્ર બન્યો એ કર્યો કરાર, વેવેઓ આપણુ નિરધાર;
 આવે બેને કન્યા કે તન, તો નહિ કરીએ ઉંચાં મન. ૨૦
 બોજો કહે સુણુ વહાલાભાઈ, સારી રિતે કરશું સગાઈ;
 વાતો કરીને રાજી થયા, બંને ઘેર પોતાને ગયા. ૨૧
 વહાલાભાઈને આવ્યો તન, બોજાને કન્યા પરસન;
 પુત્રી આવી એને સાર બન્ને હુરખ્યા ત્યાં અપાર. ૨૨
 વધામણિઆને વિદાય કર્યા, બેઉ ચાલે હોશે ભર્યા;
 અવધ કરી વરસ બેની સાર, સંગાથે તેડી બે નાર. ૨૩
 એમ કરતાં થયા બહુ દન, વીવાહનુ બન્નેને મન;
 પુત્ર થયો વરસ પાંચજતણા, રૂપાણો રંગીલો ઘણા; ૨૪
 નામજ તેહનુ નરશીભાઈ, શોભા તેની અતીશે કહી;
 એક દિવસ બેઠા સાથ, નરશી નાંબે ગજામાં હાથ. ૨૫
 બાપા કહિને ભરાવે બાથ, બેઠાછે ત્યાં સગાં સાથ;
 બોજાભાઈ આવ્યાછે ત્યાંય, પાંચ રૂપિયા આપ્યા કરમય. ૨૬
 નીરખા નરશી જોઈ રહ્યો, વાલાભાઈએ બોલજ કહ્યો;
 બોજા ભાણી તે અદકુ ધન તેથી તું થયો પરસન. ૨૭
 મગન થયા હૂ મારે મન, જુગતે જોઈને તારો તન;
 તે તો વાતજ સાચી કહી, તન તારાની કરી સગાઈ. ૨૮
 કન્યા માહારિને તારો પુત્ર શોભીતાં બન્ને ઘર સુત;
 વાતો કરીને વેરાઈ ગયા, સમાચાર બેને ઘેર કહ્યા. ૨૯

દાહરો-૪.

વહાલો કહે વિનતા શુણુ, કર તુજને જાણુ;
 પુત્ર આપણાનું પ્રેમથી, સગપણુ કર્યું પ્રમાણુ.

ભોળા કરી દીકરી, શામે વગિઓ સાર;
 તેને ઘરવિવા કર્યો, નરશીનો નિરધાર.
 નારિ કહે શુભો નાથજી, એ શૂ કીધૂ કામ;
 મેગાપ નહિ રહે માનજો, રહિએ એકજ ગામ. ૩૨
 મેં કરી તે મોહીને, જનમ્યા પહેલી જરૂર;
 વાત કરિને વહાલથી, હરખ્યા પોતે ઉર. ૩૩
 મેં કશું તુ મોહીને, પરણાવું નીરધાર;
 ઘડીઆં લગન લઈને, આપે આણીવાર. ૩૪
 તરણિ કહે તમને ગમ્યું, ખરૂં ખાંતીલા તમામ;
 લગન જોવરાવી જુગિતિયિ, ખરચોને ખુબ દામ. ૩૫
 ભોળો કહે સુગુ ભામનિ, પ્રીતે સાચી પેર;
 વેવિશાળ મેં તો કશું વા'લાભાઈને ઘર. ૩૬
 વા'લાભાઈનો દિકરો, રૂગાળિ આપાણે ડાહી;
 હરખ ધરી આપે કરિ, શામા મેહ સગાઈ. ૩૭

૫ ચોથાઈ.

વીનતા કહે વેગે વાત, સંપ નહિ રહે સગા સંગાથ;
 પારો પુત્રી પામે સુખ, માળાપને છે ભારે દુઃખ. ૩૮
 રેણિ હોય તો વહાલિ થાય, આણું આવેયિ સાસરે જાય;
 આતો નહી આપણને લાવ, ભરથારજી નહિ રહેશે ભાવ. ૩૯
 તમને ગમ્યું જે સાચુ મન, પરણાવી થાએ પરસન;
 કરો ઉતાવળ લગનજતાણી, લક્ષ્મી પોતે ખરચો ઘણી. ૪૦
 યી સઘળી વિનતાની પેર, ભોળો ગયો વા'લાને ઘર;
 યી જુગતે આજ, કરાએ હવે વિવાહનું કાજ ૪૧

વહાલાભઈએ વાણી કહી, બોળા એ તો ભલી નવાઈ;
 પંડયો આઘો પ્રીતે પાસ, એકાદશિનો હતો ઉપવાસ. ૪૨
 વીચારતાં મનમાં એ વાત, મળ્યા તહાં તો ત્રણે જાત;
 લગન જીઓને નેશી તમે, વિવાહ કરિએ ખાંતે અમે. ૪૩

૬ દોહરો.

વિવાહ કરીએ વહાલથિ, લગન જીઓ તમે આપે;
 સારૂ જીવો સરસ ને, વેદપુરાણે છાપ. ૪૪
 ગોરે કહાડયું ટીપણું, નેવા માંડયું જરૂર;
 ગોખી કરોને ગોરબિ, હૃદય્યા પોતે ઉ. ૪૫
 યજમાન મારા બે જાણ, લક્ષ્મી કેરાછે ;
 વિવાહ કરેછે વેગથિ, કરશે મુને પરસન. ૪૬
 લક્ષ્મી કેરી લહેર છે, બેને ઘેર અપાર;
 નેયુ મહુરત જીગિથિ, ખોળયું મારૂ કપાળ. ૪૭
 સો સો લેશુ સામટા, આપે આણી વાર;
 હજુ લેશુ અતી ઘણો આ વેળા અપાર. ૪૮

ચોથાઈ ત્રણ તાળી.

રાગ આખરણના.

ગાણીત કરીને બોલ્યા ગોર, લગન નેવામાં મળી સાત મહેર;
 તમે સુણો વહાલાભાઈવાત તમ બેને કહું સાક્ષાત. ૪૯
 ફાગણ મુદ્દ ૬ ને શનીવાર, તે દહાડો ચોઘડિયું સાર;
 ચંદ્ર બેને પહોંચતો અપાર, તમે સુણો ને વારંવાર. ૫૦
 ફડ ફરો ચંદરમા થશે, કષ્ટ વરકન્યાનું જશે;

દક્ષાણા આપેા મને આગી વાર, તમ ભાગ્યતણા નહી પાર. ૫૧
 વિવાહ કરે ન પહેલે કોડ, સામા સરખે સરખી જોડ;
 લગ્ન નિરધારા તમે નેટ, એને પહેલુ પરણુછે પેટ. ૫૨
 ધન્ય ઘડીને ધન્ય દહાડો, હરખ મનતાણારે પહેલ્યાડો;
 ગોર કહીને ગયા ઘેર. એને કરી વિવાહની પેર. ૫૩
 ઘેર ગયા તે ભોગાભાઈ, થઈ વાત વિનતાને કહી;
 કુંકડા વિવાહને ભારે કામ, સીધું કરાવવું તમામ. ૫૪
 વરઘો વીસ વિવાહની રહી, સામગ્રી આપણુ કરવિ સહિ;
 હરખી નારી દગાવીરે દાળ, પાપડ કરવા સેં એ ચાર. ૫૫
 કરવા માંડયું વિવાહનું કામ, ગાય ગોરડી ગીત તમામ;
 વણે પાપડ ને મુકે વડી, લાગી ગીત ગાવા તે ઘડી. ૫૬

૮ રાગ ધોળ.

*જીખાએ તો જીખી વિવાહની કીધીરે,
 ખાંત કરીને ખારેક સૌને દીધીરે;
 ખીજે દહાડેખડુ નારી ઘેર આવીરે
 ભોગાભાઈએ ભાવ કરીને બોલાવીરે. ૫૭

ગાય ગોરી ગીત ઘણે ઉમંગેરે,
 બેળી થઈને સઘળી બેડી સંગે;
 ભોગાભાઈના ભાગ્યતણા નહી પારરે,
 વહાલા સરખો વેવાઈ મળ્યો નીરધારરે. ૫૮
 સર્વ કહેછે સોનાના સુરજ ઉગ્યારે,

* ભોગાભાઈની સ્ત્રી,

ભોળાભાઈને ભલેરા વિવાહ મુજ્યારે;
 ધન્ય ધન્ય છેરે આજનો દીસરે,
 લેશું અમો સોપારીઓ વીશ વીશરે. ૧૦
 ગીત ગાઈને જોરડી મંદીર જાયરે,
 અલખેલીના હરખ હૈયે નવ માયરે;
 ભોળાભાઈએ ભાવથી સીધું કીધુરે,
 નમન કરીને નોતરૂ જઈને દીધુરે. ૧૧
 વહાલાભાઈને ઘેરે તે વાજાં વાગેરે,
 વગાડનારનો નથી વળી ત્યાં તાગરે;
 ઢોલ ભુંગળને સરાણાઈ સારી રીતેરે,
 પડખવાળા પછાડે છે ખડુ પ્રીતેરે. ૬૧
 તતુડાં તો તાણ કરીને બોલેરે,
 ખહેરા કેરા કાન તે વેળા ખોલેરે;
 ગામ સઘળામાં જોરીઓ ગીત ગાયરે,
 આનંદ આછવ શરીએ શરીએ થાયરે.
 એમ કરતાંમાં લગ્ન દીવસ આવી પડીઓરે,
 નરશીભાઈનો વરઘોડો ત્યાં ચડીઓરે,
 વરઘોડેથી ગયા સસરાને ઘેરરે;
 કન્યાદાનમાં મળી સોનાની સેરરે;
 વરકન્યાને આનંદ અંતર વાધ્યોરે
 જોર મહારાજે ગણપતી દેવ સ્થાપ્યા. ૬૨

૬ ચોપાઈ ત્રણ તાળની.

કાંકણ દારા છોડ્યા શુભ રીત, પંડ્યો કહે છે પુરાણે પ્રાત!

જોળ લાવે ગળ્યાં મેં કરીએ, અમે મંદીરીએ પરવરીએ. ૬૫
 દક્ષણ લેઈ દામોદર ગયા, રૂદીઆમાં તે રાજ થયા;
 વહાલાભાઈએ વધામાણું દીધાં, કુંવરકેરાં આવારાણું લીધાં. ૬૬
 વળતો વાળ કર્યો તેણી પેર; કન્યા મોકલી પીતાને ઘેર;
 વહાલાભાઈને એ ફરજન, એક પુત્રી અને એક તન. ૬૭
 પરઘડીયાં ઉપર બહુ વહાલ, વહાલાભાઈના ખુટયો કાળ;
 મુઆ ઘડી એમાં છોડ્યો માણ, માંડી ભોળાભાઈએ મોકાણ. ૬૮
 સઘળું ગામ તે હાથજ ધસે. પુત્ર પુત્રીની શી ગત થશે;
 ભોળે ભારે તે કારજ કીધું, નાણુ સઘળું ચોરીને લીધું; ૬૯
 *હેતાબાઈ આપે નવ જાણે, કીયા કરે વેવાઈ તે ટાણે;
 માસ ખારખરાખર થયા, વરશી વાળીને વેવાઈ ગયા. ૭૦
 મન વિચારે વેગે કરી, આવી વેળા ન આવે ફરી;
 એવું ધારીને ધારણા કીધી, વેગે વહાલાની લક્ષ્મી લીધી. ૭૧
 કુર્બાન કીધો જમાઈનો દહાડો, બોલાવે ત્યારે બાજે આડો;
 ભાગ આપે નહી એક કોડી, નરશી નાનો ને અકલ થોડી. ૭૨
 ભણતાં ગણતાં થયાં વર્સ ખાર, તેર વરસે થયો તૈયાર;
 સસરા સામે થઈ માગે ભાગ, જેણે આણ્યો જમાઈના ભાગ. ૭૩
 આણનો આકડો અરધો ભરું, એવો પ્રપંચ હુ તો કરું;
 ભર્યા રૂપિયા દોઢ હજાર. ભાગીદારે લગાડી વાર. ૭૪
 ભરે અરધા ભાગીદાર જેહ, કહ્યું સરકારમાં હતું તેહ;
 સિપાઈ મોકલે સાંજ સવાર, મારે એ મુરખને માર. ૭૫
 એમ કહીને આવ્યો ઘેર શહિ સરકારે મોકલ્યો તો સિપાઈ:

નરશી વહાલાભાઈનું ઘર પુછે, એ કયે ઠેકાણે રહેછે. ૭૬
 એવું ચોરા આગળ જઈ પુછે, ભોજો બોલ્યો અરે ભાઈ શુંછે;
 નરશી નાનો તેથી નાદાન, ભોજો કરી સિપાઈને સાન. ૭૭
 નીરબ્યો નરણે નરશીને સિપાઈ, ટુંકારા દઈને વાતજ કહી;
 ચડી રીસ નરશીને ભરપુર, કહ્યું સિપાઈને રહે દુર. ૭૮
 જા તું તો વળી આણી વાર, નહિ તો તારો ખુટ્યો કાજ;
 મારો ભાગ હું તો જઈ ભરૂં, તારૂં બોલ્યું કાને નહીં ધરૂં. ૭૯
 ચડી સસરાનાપર રીસ, ભર્યા રૂપેયા તે દીસ;
 ભરી કરીને આવ્યો ઘેર, પછી નીપજી તે શી પેર. ૮૦
 ચડી મનમાં અતિશે રીસ, સાચે સસરાનું છેદું શીશ;
 માતા કહેછે માન મારૂં કહ્યું, આ તો કામ એનાથી થયું. ૮૧
 એનું નામ તું તો નવ લેતો, ઘણો કપટી થયાછે તે તો;
 ભાઈ હુમાણાં નથીરે લાગ, શું કરવોછે શાણા ભાગ. ૮૨
 વચન કહ્યાં માતાએ દસ વીસ, નવ ઉતરે નરશિનિ રિસ;
 મા હું સાંખીને નવ રહું ના કહેશો તો નાશી જડો. ૮૩
 ગામ મધ્યે ઘણો એનો ભાર, વાત મુકને તું આવાર;
 માએ મારવાની મના કરી, બોલ્યો નરશી ત્યારે ફરી. ૮૪
 એને મારૂં તો ગામમાં રહું, નહિ તો ગામ મુકીને જાડો;
 મારે નથી રહેવું આ ગામ, એને હરાવું એટલી હામ. ૮૫
 માએ વાળ્યો ઘણો પણ ન વળ્યો, પોર રાતે તે પંથે પળ્યો;
 માને નરણે આંસુની ધાર, વેગે ચાલ્યો ન લાગો વાર. ૮૬
 ઘણો રૂપતણો અંબાર, જાણે રાયતણો કુમાર;
 ફરતો ફરતો ચાલ્યો જાય, બોજરાયની નગરીમાંડ. ૮૭

પુછ્યું સિપાઈને કરિ સલામ, આ શહેરનું તે શુ નામ;
 બોલ્યો સિપાઈ મુણો તમામ, રાય ભોજનું ઉજન ગામ. ૮૮
 સરસ નગરિ શ્રીવખાણાય, જોતો જોતો દરબારે જાય;
 નગર શોભાતણો નહિ પાર, વેગે આવ્યો તે રાજકુવાર. ૮૯
 બેઠી સભા પંડિતોતાણી, તેની શોભાએ અતિ ઘણી;
 બેઠા ભોજ આસને ચડી, નરશીના સામી નજર પડી. ૯૦
 જાણ્યું પ્રધાનતણો કુમાર, બોલાવ્યા સિપાઈને તે ઠાર;
 રોઝા હીરાચંદ વળી આવે, કહીએ સભામાં વહેલો બોલાવે.
 એટલા માં ઘોડે અસ્વાર, *હીરાચંદ આવ્યો તે ઠાર;
 રૂપ રાજાએ એનું દીકું, પેલાનું પાણ વંદન મીકું. ૯૨
 કાંતી બેતી નવ કળાય, ત્યારે બોલ્યા તે ભોજરાય;
 તેડ પેલાને વળીરે આંહી. એને પુછીએ આપણ ભાઈ. ૯૩
 હાથ સાધ્યો સિપાઈએ સાર, લાવ્યો રાજા બેઠા તે ઠાર;
 રાજા પુછે પેલાને વાત, કહેને તારી તે કોણ જાત. ૯૪
 કયાંથી આવ્યો તુ કયાં જાય, તારી કંચન સરખી કાય;
 બોલ્યો નરશી નામીને શીશ, રાય મુજપર ન કરો રિસ. ૯૫
 જાત કણબિની મારી રાય, રહુ વધુતા ગામનીમાંય;
 નશદ નગરીની પાસે રહુ, શેર જીવાર મળે ત્યાં જાઉ. ૯૬
 રાજા કહે રહે આણે કામ, તમને કો'ન બતાવે કામ;
 પ્રધાન પુત્ર સાથે રોજ રમો, બેઉ બંધવ મુજને ગમો. ૯૭

*ભોજરાજાના પ્રધાનનો દીકરો—નરશીનો અને
 હિરાચંદનો ચહેરો સરખો હતો તેથી રાજાએ નરશીને
 હિરાચંદ જાણ્યો.

રામ લક્ષ્મણ સરખિ જોડ, મને મુખ જોયાના કોડ;
જમી સભામાં સાથે આવો, તમે લક્ષ્મણમાં ભાવો. ૯૮
ખાઓ પીઓને ખેલો વાડી, દસ વાગે આવો અહીં દહાડી;
આવી બેસોને આણે ઠામ જોઈએ તેટલા માગો ઠામ. ૯

૧૦ દોહરા.

ખાય પીએ ખુબી કરે, હીરાચંદની સગં;
બેલે કરે બે બંધવા, મનમાં ધરી ઉમંગ. ૧૦૦

રથ ઘોડાને પાલખી, બેશીને જાય બહાર;
સરસ બે જાણા શોભતા, પુરણ પ્રીત અપાર. ૧૦૧

દુઃખ સઘળું દીનતાણું વીસરીયું તેવાર;
માન દેશે મહિપતી, કુંવરને તં ઠાર. ૧૦૨

ભોજન ધેર ભઈબંધને, જુગતે જમે જરૂર;
ક્ષણ અગગો તે નવ રહે, દશ ડગલાં પાણુ ફર. ૧૦૩

સજોડે સાથે કરે, રાજદુવારે જાય;
પોર દિવસે પ્રીતથી, સભા સરજાં થાય. ૧૦૪

એક દિવસ આપે ગયા, સભા મધે પરમાણુ;
માન દઈને મહિપતી વેગે બોલ્યા વાણુ. ૧૦૫

ભઈઓ ભાવિક મુજને અંતરમાંહી અપાર;
વહેલા આવો નિત વળી. વીરા ન કરશે વાર. ૧૦૬

તમ દીઠે થાઉ દખતો. આણદીઠે અકગાઉ;
પડિત બેઠા પાંચસે. તમ દીઠે તાજે થાઉ. ૧૦૭

૧૧ ચોપાઈ ત્રણ તાળની.

વાત જ્યેષ્ઠથી રહી, એની માની તે શી ગત થઈ;

પુત્ર ગયો પરાણે પ્રદશ, ઊમર નાની ને બાળે વેશ. ૧૦૮
 વિચાર કરીને બોલેછે વાણી, આંખે ભરી અતિશે પાણી;
 મારૂં કરમ કુટી કેમ ગયું, હાયહાય આતે શું થયું; ૧૦૯
 મુખો નાથ તો નહોતું દુઃખ, જરૂર જોતી કંવરનું મુખ;
 મારો પ્યારો પુત્ર તે ક્યાં હશે, શીવશીવ હવે શું થશે. ૧૧૦
 મુખો વેવાઈ મારો પીટયો, એ તો ભરતો થશે ભીતો;
 ઇશ્વર આંખો એને કરે, ત્યારે વેર મારૂં તો વળે. ૧૧૧
 એમ વિલાપ કરી જત પાડી, દુઃખ વેઠેછે દહાડીરે દહાડી;
 પુત્રી નાની *સોનાબાઈ નામ, સમજવા લાગી તે તમામ.
 પુછે માડીને કેમ ઉદાસ, નરણે આંસુને નાખે નિશાસ;
 ત્યારે બોલી તે હેતાબાઈ, માંડી વાત પુત્રીને કહી. ૧૧૩
 સમજ સામા તે સઘળું મત્ત, રામા રોજ કરેછે રૂદત્ત;
 બંધવ બંધવ કરેછે બાળી, મા મેં ભાભીને આજ ભાળી.
 ભાઈ હાય તો ભાભી સાચા, નહિ તો પ્રીતી સગાઈની કાચી;
 ઘણું કષ્ટથી પુરૂં કરે, દગાણાં દળેને પેટજ ભરે. ૧૧૫
 રીટીઓ કાંતે ને વેચે સુત્ર, પગનથી પીસરતારે પુત્ર;
 એવી રીતે દહાડા નીરગમે, દુઃખ વેડીને દહાડી જમે. ૧૧૬
 હેતાબાઈની કરમાય કાય, મુણો ભોગાતાણી વારતાય;
 ભોજાને ભડકો અંતર થયો, જમાઈ આજ સુધી ક્યાં ગયો;
 +રૂપાળી રોજ ઘરમાં રહે, નારી નકી તે નરને વડે;
 હૈયાકુટા આતે શુ કીધું, મારૂં કાળજી કોરી લીધું. ૧૧૮

*નરશીની બેન ને હેતાની છોડી.

+નરશીબાઈની સ્ત્રી.

દીકરી દહાડી મને તો દમે, ગતિ વિના તને કેમ ગમે;
 વરસ થયાં તેરને સાત, આ તો મોઢો થયો ઉત્પાત. ૧૧૯
 કન્યા કયાં લગી ઘેર રહેશે; પીતરાણી તે મહેણા કહેશે;
 હવે શ્રાધ્ધને ખીજે ઠામ, પરણ્યાનું પડ્યું મુકો નામ. ૧૨૦
 તે તો રઝળી રઝળીને મુઓ, મારે શોધવો પડશે કવો;
 કંથ હવે હું તો કવે પડું, તમસાથે કયાં સુધી લડું. ૧૨૧

૧૨ દોહરો.

ભોજો કહે શુણ ભામનિ, તપાસિ કરૂં તૈયાર;
 મજે મારા જોગ તો, વોળાણું આવાર. ૧૨૨
 મનમુઓ છે મન વિષે, પુછે સૌને સાર;
 વણારશી વાઢે મળ્યા, વેગે કહ્યો વિચાર. ૧૨૩
 કન્યા કયાં લગી રહે, લાલિમાં લાલદાસ;
 રાંડયો તેના રામજી, જઈ કરીએ તપાસ. ૧૨૪
 ચાલો જઈએ ચાર જાણ, કહિએ આવ્યા કાણ;
 પુછી જોઈએ પ્રીતથી, વેગે વદિએ વાણ. ૧૨૫
 જાણ થકી જુગતે ગયા, લાલિમાં લાલદાસ,
 ભોજો બોલ્યો ભાવથી, પ્રીતે લાલા પાસ. ૧૨૬
 રાંડયો તમારો રામજી, કન્યા મારે ઘેર;
 વિચાર કરી વોળાવીએ, પુરાણ પ્રીતિ ભેર. ૧૨૭
 લાલો કહે લાગ બન્યો, ભોળાનો છે ભાવ;
 પુછતામાં પ્રીતથી, બુદ્ધિથી કર્યો બનાવ. ૧૨૮
 દાગિનો દોઢ હજારનો, વસ્ત્રતણો નહી પાર;
 ખરૂં કશું ત્યાં ખાંતયી, કાણુ ન લાગી વાર. ૧૨૯

મુરત લઈને માનજે, આવ્યા બોળાભાઈ;	
મુંદરીને કહે સાંભળ, જરૂર ખોલ્યો જમાઈ	૧૩૦
પોસ મુદો પુનમ, આવ્યો આદિત્યાર;	
તે દીન તેડુ આવશે, દશ દીવસની વાર.	૧૩૧
ગામ જમાડુ ગોરડી, પ્રીતે કરી પકવાન;	
પાડો વાડિયાં પ્રીતથી, જ્યારે આવે જન.	૧૩૨
કંદાઈ ખેસારી કોડથી, મીઠાઈ કરવા માટ;	
બધાં સા બેગા થયા, સગસ સઘળી નાત.	૧૩૩

૧૩ રાગ ધોળ.

હારે ત્યાં તો પાંચ પકવાન પડાયરે,	
હારે ત્યાં તો રૂપાળી રાજી થાયરે;	
હારે ત્યાં તો બોળાને હરખ ન માયરે,	
હારે ત્યાં તો માનની મંગળ ગાયરે.	૧૩૪
હારે જુગતે લોક ઘણા જોવા જાયરે,	
તેને સમે નરશીને વિચાર થાયરે;	
હારે એક દહાડો થયા ઘોડે અસવારે,	
ખેડ બંધવ આવ્યા સરીતા પારે.	૧૩૫
હારે ઘોડા પછને પુરમાં પાછા વળીઆરે,	
તરત તેણે નીરખી નાનીતરીઆરે;	
હારે નાની બાળા મળી સર્વ ટોળેરે,	
તેમાં એક તારૂણી તરતજ બેલેરે.	૧૩૬
હારે મારૂ લગન કાલે લીધુરે,	
બાંધવ મારો બહુ કરેછે સીધુરે;	

- સર્વ સખીને સમજાવે કહી વાણુરે,
 એક બોલી મુજને પરાણાવે કોણુરે. ૧૩૭
 બાળપણમાં પિતા વળી મરી ગયોરે,
 અંધવ મારો દશાવર દુર રહ્યોરે;
 એમ કહીને ઉતાચું તેણે મુખરે,
 નરશી નીરખી દીલમાં લાગ્યું દુઃખરે. ૧૩૮
 બેની મારી બાળા પરમાણુ બોલેરે,
 વાત તેની કેના આગળ બોલેરે;
 વિચાર કરીને વળતું લાગ્યું દુઃખરે;
 તરત ત્યાં તો ઉતાચું નરશીનું મુખરે. ૧૩૯
 ઉદાશ થઈને આવ્યા ખંન ધરેરે,
 સરસ રૂપાણુ ઉજન મોટું શોહરેરે;
 જુગતે કરીને જરૂર બે જણ નમિયારે,
 નમ્રતાથી રાજાને જઈ નમિયારે. ૧૪૦
 બોજરાયે લાગ્યું નરશીનું મુખરે,
 દીલ કેરૂં કહેને લાઇતું દુઃખરે;
 આજ તું તો દિસે ઘણા ઉદાસરે,
 વાત કહેને બેસી તું મારી પાસરે. ૧૪૧
 રૂપ તારામાં અંતર ઝાઝો પડિયોરે,
 કુંવર કહેને કોની સાથે તું લડિયોરે;
 નરશી ત્યાં તો નમીને લાગ્યો પાયેરે,
 દુઃખ નથી જરૂર જાણી રાયરે. ૧૪૨
 વિચાર આજ આવી મારા મન રહ્યોરે,

ખાર વરસની ખાળાએ યોલગ કહ્યારે;
તે સુણીને સઘળુ લાગ્યું દુઃખરે,
માઠે રાજ કરમાયુ મારૂં મુખરે. ૧૪૩

વાત કહી ત્યાં યેનીને *વરવા કેરીરે;
નમ્રતાર્થી નજર રાચે ફરીરે;
સાચુ માનો શાણા તમે ભુપાળરે,
કઠાણુ મારૂં કણખીતણુ છે કપાળરે. ૧૪૪

તમ પરતાપે સઘળુ મુજને મુખરે,
માતા મારી વેઠતી હશે દુઃખરે;
વીતિ વાત માંડીને ત્યાં તો કહીરે,
યેની મારી વરવાના જોગે થઈરે, ૧૪૫

આજ્ઞા આપો આપે હું તો ત્યાં જાઉંરે,
વિવાહ કરીને વહેલો વેગે આણુરે;
સઘળુ સુણીને રાજ યોલ્યા ત્યાં સહીરે,
જાઓ મળી વેગે ખંને ભાઈરે. ૧૪૬

ધન ખરચીને વળી તે અપરંપારરે,
વેંલા વળજે લાગે ન ઝાઝિ વારરે
કામ કરી કોડેથી પાછા વળજેરે,
ધન ખરચીને ધાસ્યું હોય તેમ કરજે ૧૪૭

ખીજે દહાડે બંધવ પથે પળિયારે,
ઘોડા લીધા ઘોડારમાંથી બગીઆરે;
શાણા ખંને તજીને ચાલ્યા શેઠરે.

*પરણવા.

શું થાયછે ભોળાભાઈને ઘરે.

૧૪૮

૧૪ ચોપાઈ ત્રણતાળી.

હરખ ભોળાને ઘણો મન, આવ્યો લગન કરો દત્ત;
ગામ ખંધામાં નાતરાં દીધાં, જે ભેદએ તે પકવાન કીધાં.
વાળાં વાગેછે બહુ પેર, નાતર ટાળ્યું વેવાઈને ઘેર;
જમવા તેડ્યાં પાપત્રાં ગામ, પોતાતાણુ રાખ્યા નામ. ૧૫૦
હર્ષ આપ્યા ગામમાં થયો, ભોળાભાઈએ બોલજ કહ્યો;
થાઓ કામતાણુ સૌ વશ, આજ આવે આપણને જસ. ૧૫૧
તોફારીકને જમાડો પહેલું, આપણી નાતતાણુકે સહેલું;
તેડ્યાં સરવેને દહ માન, પ્રીતે પીરસ્યાં ત્યાં પકવાન. ૧૫૨
ખાર ઉપર જ્યાં એ વાગ્યા, સરવે નાત જમાડીને ત્યાગ્યા
સિપાઈ સીમાડે બેઠાયાં સાર, અનકરે આપવાને આર. ૧૫૩
જન આવી તંબાણુ ગાજે, જેની સંરણાઈ વાળાં વાળે;
જુગતે જમે પોતાની નાત, સઘળી કણખી કેરી જાત. ૧૫૪
જાણી છવણે આવીને કહ્યું, જનનું માણસ ઉભુ રહ્યું;
એમને ઉતારો ક્યાંહી આપો, ત્યારે બોલ્યા રૂપાળીનો બાપો.
વહેલ છોડોને વંડા હેઠ, આપણાં નવા ઘરાંમાં ઠેઠ;
જનઘઆને તેડોને જમવા, ભાઈઓ ભુખ ખંધાની સમવા.
એવું સુણીને ચાકર આવ્યો, કહ્યો બોલ ખંધાને ભાવ્યો;
ચાલો ઉતારે હવે સહુ, વળી વાર કરશો નહીં બહુ. ૧૫૭
ચાકરની પુઠે સૌ ગયા. ઉતારે જઈ ઉભા રહ્યા;
ગઈ જમવા ખંધી જન, ભોળાભાઈએ દીધાં બહુ માન. ૧૫૮
જમી રહ્યા ત્યારે વાગ્યા ચાર, ભોળાભાઈ બોલ્યા તેણીવાર;

આપણે સમક્ષ ગામ કીધું. એક મેઢેણું તે માથે લીધું. ૧૫
 વેવાણુ વિસારી ચુકી, સહવારે કહેતાં કેમ ચુકી;
 ચુકય રૂપાળીને તે જાય, મા દીકરી તે ખુબ ખાય. ૧

૧૪ રાગ સારંગ

એવું સુણી રૂપાળી બોલાવીરે, તે તો તરત તારૂણી આવી
 બાણુ સાસુને જઈ આપ સારરે, વહેલી આલ્ય ન
 વારરે. ૧૬૧

રીસ કરી રૂપાળી બોલીરે, શું ખાતી હતી એ બોલીરે;
 હુ તો એકલડી નવ જાઉરે, નાના તો મહેડેથી કહુરે.
 ત્યારે છબા કહે સુણુ બેનીરે, તારી સાથે મોકલુછોડી કેન
 કરિઆલઈની કંકુડી આવેરે, એ રાખે તો ભોજન ભા
 કહે રૂપાળી આ વાત મેલરે, મારે માથે નાખવું છે તેલરે;
 એવા વિપરીત થાય વિચારરે, પેલા બે જાણુ આવ્યા તે
 દામોદરની દુકાને બેઠારે, ચાર વાગે ચતુર પેઠારે;
 શેઠ બોલ્યા કરીને સલામરે, ભાઈ આજ આજ જ
 ગામરે. ૧૬૫

તમે જાઓ પટેલને ઘરરે, એને લક્ષ્મીતાણી છે લહેરરે;
 ત્યારે બોલ્યા તેણીવારરે, ભઈ સુખડી કરને સારરે.
 પછી જમવા અમે તો જાણુરે, પ્રીતે પથે તેને ખાણુરે;
 શેઠ સામાન સુખડીને કીધોરે, આઠો આઠ શેર જ
 લીધોરે. ૧૬૭

એજ વાણીકથી કીધી વાતરે, વિચાર કરે નરશીની માતરે.
 એણા દીકરી લઈને તું જામરે, જોળ લાવીને રોટલો ખા

કુઝ આજનો દહાડો ત્વાજેરે, અંતરમાં તો ભડકો લાગેરે;
દાણા લઈને દીકરી ગઈરે નહોતો નવરો તે ઉભી રહીરે. ૧૬૮

૧૬ ચોપાઈ ત્રણ તાળી.

રંજે રૂપાળી તો રાજ થાય, ધૂપેલ લેવા ધમકારે જાય;
પહેર્યો દાગાનો દાઢ હજાર, ચાલે ઝટ ન લાગે વાર. ૧૭૦
પાયે ઝાંઝરાં કણાંને કાંખી, કોટ કોચલ સરખી લાંખી;
નરણુ કાજળ કપાળે ટીલી, કંચુકી રાખી રંગની લીલી. ૧૭૧
હાથે ચંદનચુડી ચળકે, કાને ઝાલ સોનાની લળકે;
ગળે હાર મોતીતણુ પહેર્યો, સાળુડો રાતા રંગમાં ધેર્યો. ૧૭૨
હરખે અલમેલી ચાલી જાય, ધરતી ઊંચી નીચી થાય;
હરખાવધ્યો અંતરમાં ઝાઝો, નથી રાખતી કોઈના મલાજો.
એમ કરતી આવી તેવાર, ખેલા બેજણ બેઠા તે ઠાર;
નાણદીને હડસેલુ દીધું પંછી વચન વાણીકને કીધું. ૧૭૪
અહ્યા કામ પડ્યું તાર મેલ, મને આપને તાણુ તેલ; ::
તે તો ગભરાઈને થયો ઘેલો, તેથી ઉડ્યો વેલોવેલો. ૧૭૫
તરત ઉડીને તેલજ દીધું. પછી સજ કરેછે સીધું;
ત્યારે બોલ્યા હીરાચંદ વાત, આતો જીવંતીછે કોણુ જાત. ૧૭
આતો બાળકી બારણુ રડે, ધડો દીધેથી હેઠી પડે;
દખાયછે ગરીબ બાળ, માખાપ હશે અનાકંગાળ. ૧૭૭

૧૭ ચોપાઈ.

ત્યારે બોલ્યા વણિક વાણુ, સઘણુ કર્યું હું જાણુ;
એનો બોજાઈ એની થાય, સવારે સાસરિએ જાય. ૧૭૮
કે વાત તેણુ કહી, ત્યારે ખેલાને ચિંતા થઈ;

મનમાં થયા તે નિરાશ, બેઠ જણુ બેઠાં પાસ. ૧૭૮

રાગ ભારતનો

સમન્ને વાતતણા એ કોલ, પેલી છોડીને અપાવ્યો ગોળ;
હરખ પામીને મંદીર ગઈ, લઈ શમા તે રાજ થઈ. ૧૮૦
બોલી હતા આટલો ક્યાંથી, ત્યારે છોડી બોલી મોંથી;
મારી ભાભીએ તેથી ત્યાં રડી, ઘણો ગોળ અપાવ્યો વઠી.
કોઈ શાહુકાર હતા બે સેઠ, તેણે અપાવ્યો મુજને નેટ;
ત્યારે માતાએ કહ્યું સારૂ. કામ થયુરે બાઈ તારૂ. ૧૮૨
માદીકરી બેઠાં ઘેર, નરશી પુછે શેઠને પેર;
તમે સાંભળો શાણાભાઈ, નાણુદ બોળઈ તે કેમ કહી. ૧૮૩
નાણુદિ દુર્મગને ભાભી તાજી, જુઓ આંઝર રહ્યાંતી ગાજી;
એતો સદેહ અમને આઝો, તમે બોલતાં બંધવ લાજો. ૧૮૪
એ ભાભી એની કેમ થાય, મારો સદેહ કઈ પેર જાય;
એ નાણુદ બોળઈ સાચી કહી, નાશી ગયો છે તેના ભાઈ. ૧૮૫
એ દીકરી પટેલની થાય બીજે ઠેકાણે નાતરે જાય;
તેણું સાંભળી સુખડી લીધી, તેની કિમત તેને દીધી. ૧૮૬
થયા ઘોડાપર અસ્વાર. ત્યારે બોલ્યો વણિક તેવાર;
અહિં આજખીતો છે કોણુ. ભાઈ અમુરા કોના મેમાન. ૧૮૭
મોટે જાણે પટેલને ઘેર, ચાકરી કરશે તે રૂડી પેર;
ત્યારે નરશી બોલ્યો તે ઠાર, વેગે મનમાં કરીને વિચાર. ૧૮૮

૧૯ રાગ સારંગ.

હમે*હસ્તીનામેમાન થઈએ, વળી...રોડીને મંદીર જઈએ;

*નરશીભાઈની સ્ત્રી.

...નરશીભાઈની બેન

કયાં રહેછે વા'લોભાઈરે, તેને ઘેર જવુંછે સાહીરે. ૧૮૯
 એમ કહીને ચાલ્યા તેવારે, શેઠે ખતાવ્યું તેનું દારે;
 મંદિર આવ્યો પોતાને ત્યાંયરે; હેતાબાઈ બેઠાંછે જ્યાંયરે. ૧૯૦
 માને દીકરી મનમાં ઉદાસરે, નરસી આવીને બેઠો પાસરે;
 કેમ માતાજી બેસી રહ્યારે, આજ ઉદાસી કેમ થયારં. ૧૯૧
 ત્યારે બોલ્યાં માતાજી વાણરે, ભાઈ તમે તે છો કોણરે;
 તમારે તે કામ છે કોનુરે, વાત કહોતો સઘળું જાણુરે. ૧૯૨
 ત્યારે બોલ્યો હિરાચંદ વાતરે, બાઈ અહિં રહેવુંછે રાતરે;
 વા'લાભાઈથી હતી ઘણી માયારે, તેથી જરૂર અહિં આવ્યારે
 મુખ માનુનીએ ન્યાણરે, હું તો શાનું કરાવીશ વાણરે;
 ત્યારે હિરાચંદ બોલ્યા નેટરે, બાઈ અમે તો છઈએ શેઠરે.
 અમારે તો નથી ખાણરે, ઉઠી સવારે પથે થાણરે;
 તમે વેગે કહોને વાતરે, કેમ કરો અધિક ઉચાટરે. ૧૯૫.
 “વેહેવાઈયે જમાડયુ ગામરે, નવ લીધું અમારૂં નામરે;
 પુત્ર વિના તે શાની પ્રીતીરે, કહું વાત તે મારી વીતીરે. ૧૯૬
 સસરા સાથે શાણો મારો વઢિયારે, કોણ જાણે તે કયાં જઈયઢિયારે
 વહું બીજે ઠેકાણે જાયરે, તેથી મન મારૂં ઊંચું થાયરે. ૧૯૭
 કહે હિરાચંદ મુણો માડીરે, દુઃખ સઘળું મુકો કાઢિરે;
 પુત્ર આવ્યોછે કે આવેરે, કરે વાત હેતાને ભાવેરે. ૧૯૮
 તમે વાત મુણોને અમારીરે, એવહું છે સાચી તમારીરે;
 તમે રાંજ હમેશાં રહોરે, મુખે રામ રામ તો કહોરે. ૧૯૯

૨૦ છપો.

હરખ ધરો હમેશ, કાળનો કોને ભરોસો]

હરખ ધરો હમેશ, મળી કેટલા વરસ રહેશો.

હરખ ધરો હમેશ, ઉચાટ અદકો નવ કોને;

હરખ ધરો હમેશ, નામ નારાયણ લીને.

વળી હરખ ધરો હમેશ તે, કાળજી કોઈ નવ બાળશો;

બાપુ કહે સુણો બંધવા, તે શોક થઈ શું બાળશો. ૨૦૦

રાજ રહો દીન રાત, કામ કરતારે કીધું;

રાજ રહો દીન રાત, સુખ દુઃખ સૌને દીધું.

રાજ રહો દીન રાત, મનખો મોહિને માણો;

રાજ રહો દીન રાત, જીગત તો જીકું જાણો.

વળી રાજ રહો દીન રાત તે, દુઃખ દિલમાં નવ આણિએ

બાપુ કહે સુણો બંધવા, ગતિ મોવિંદની જાણિએ. ૨૦૧

૨૧ ચોપાઈ ત્રણ તાળી.

એકાં ચાર કરેછે વાત, ત્યાં મોકલ્યાં બોળાએ ભાત;

મામ રૂપાળી કંકુ કહાવે, તેલ ઘાલીને તરીઆ આવે. ૨૦૨

આવી મંદિરમાં ઉભી રહી, સાચી વાત સામુને કહી;

લેશો ભાણુ તો અમને ગમે, તમે રાખો તો પિતા જમે. ૨૦૩

ત્યારે નાય પાડેછે નેટ, બઈ બળ્યું અમારૂં પેટ;

હીરાચંદ કહે કોણ થાય, શાને માટે પાડેછો નાય. ૨૦૪

અંમેદવ પાછો નવ દેલો, ના કરેવાની વાત પડી મેલો;

“સુણો શેઠ વહુ મન વહાલી, ભાણુ આપીને જાશે ચાલી.”

એવી ઝકડી ત્રણે ત્યાં કીધી, નરશીએ તરવાર લીધી;

મણથકો એચી કહાડી બહાર, તે વેળા ઉપર નાહી નાર.

ચડી દાદરો તે બંધ કીધો, સાચા સ્વામીને ઓળખી લીધો;

કંક્રએ પછાડીરે વાઢી, તે તો નાઢીછે જુમ પાડી. ૨૦૭

ભુલી લમેછે લામની એ રાગ.

જુમ પાડીને બાગકી, દખી નાઢી છે દુર,
ધાર જોઈનેરે ધૂજતી, આંસુ વહે ભરપુર. જુમ૦ ટેકા;
અરેરે આ તે શો ગજબ થયો, મારી બેનીને ઠેર;
વિચાર કરે મન વિનતા, થયો અકારે કેર. જુ૦ ૨૦૮
ડગમગ કરી ડગલાં ભરે, જાય જીવંતી ઘેર;
“આપે જાડો હું એકલી, શી કહાશ શુભપેર. જુ૦ ૨૦૯
દસકાં ભરે દિલમાં ઘણાં, થરથર ધુજેરે કાય;
આખડતીરે ઉતાવળી, પોતે મંદિર જાય. જુ૦ ૨૧૦
વાટ જીવેછે વેગે કરી, *નરનારી બે જોડ;
ભાણુ ભરીને ભોજનનુ, હરખે ધારેછે હોડ. જુ૦ ૨૧૧
કામની કહે સુણો કંથજી, વહેવાણ રાખશો સાર;
સરસ સુજ્યુંત મને સાહબા, વેગે કર્યો વિચાર. જુ૦ ૨૧૨
વિચાર ખતાવેછે વિનતા બેઠી પોતાને ઘેર;
હરખ ધરીને અંતર વિષે, કહે સ્વામીને પેર. જુ૦ ૨૧૩
ભોજો ભરથાર આપે કહે, સુણ લામની વાત;
સરસ રીતેરે જમી રહી, અલી આપણી નાત. જુ૦ ૨૧૪
જસ આવ્યો જીગત વિષે, આપણુ પુન્ય અપાર;
એવે સમે જુમ પાડતી, દીડા દીકરી બહાર. જુ૦ ૨૧૫
નારી કહે સુણો નાથજી, બહાર પાડેછે જુમ;
ઉઠી જીઓને આ ઘડી, હું પુછુ છું તુમ. જુ૦ ૨૧૬

* ભોજાભાઈ ને તેમની સ્ત્રી.

એટલામારે ઉતાવળી, આવી કાકાની પાસ;
 સાથે નથીરે સુલક્ષણી, દીલ દેખી નીરાશ. પુ૦ ૨૧૦
 કાકો કાકી પુછે કોડથી, ક્યાં ગઈ રૂપાળીબા;
 વાંત કરેને વેગે કરી, ચોભી થંડીરે થા. પુ૦ ૨૧૧
 બોલાવી તો બોલે નહિ, ભડકી ભયથી અપાર;
 કાલાવાલારે કાકે કર્યા, કાકી સમજાવે સાર. પુ૦ ૨૧૨
 બોલી ગણાંતણાં ગગગળી, મારીં બેનીને આજ;
 પહેલાં કહેતાં હતાં પાંચરૂ, અમે જવાની નાજ. પુ૦ ૨૨૧
 શુરે થયુ સાચુ કહે, પુછે કાકોરે પેર;
 ક્યાં ગઈ બેની કહે બઈ, કોઈ આવ્યુતું ઘેર? પુ૦ ૨૨૨
 પુત્રી બોલી ત્યાં પુછતાં, આવ્યો તેનોરે વર;
 રહી બેની ત્યાં એકલી બંધ કરીને ઘર. પુ૦ ૨૨૩
 એવુ સુણીને એ ઘડી, પડી પેટમાં ફાળ;
 ભોળો કહે સુણુ ભામની, આણુ મારોરે કાળ. પુ૦ ૨૨૪
 વીનતા કહે વહાલા સુણો, રાખો હિમત આપ;
 નારે માન્યું તમે નાથજી, લાગ્યું તેનુરે પાપ. પુ૦ ૨૨૫
 ભાણુ ભરેલુ પડ્યુ રહ્યું નવ ખાધુ લગાર;
 ઉંદાસી થયારે અતી ઘણાં, ખંને નરને નાર. પુ૦ ૨૨૬
 જનનઈઆ તો જુગતે જમી, કરે વાત રસાળ;
 જાણતા નથી જરાય તે, ખુટયો કન્યાનો કાળ. પુ૦ ૨૨૭
 ભામની ભરથાર બે ભાગી ગયાં, નથી ઊઠ્યાની હા
 દયાળુ જગતના દેવેતો, કર્યું અદભુત કામ. પુ૦ ૨૨૮
 "મુમત ન કરશે માનવી, રાખી રામથી વહાલ;

ભડકો થયો ભોળાભાઈને, કહેછે બાપુલાલ. ૫૦ ૨૨૮
દોહરો.

ફાળ પડી ત્યાં પેટમાં, કેમ નીસરાશે બહાર;
 જનનઈઓ જુગતે કરી, આવ્યો તેણે ઠાર. ૨૨૯

“વહેવાણથિ વાતો કરો, દીકું તેનું મુખ;
 ખાવા બેઠા ખાંતથિ, હજી ફેટલી છે ભુખ.” ૨૩૦

તોયે વેવાઈ તે ઘડી, બોલ્યો નહીં લગાર;
 *મુગજી કરા મનમાં શક આવ્યો તે ઠાર. ૨૩૧

સાચું કહોને શું થયું, અધીક થયા ઉદાસ;
 સવારે અમો મુઠશું, આવી બેસો પાસ. ૨૩૨

ખરચીંધન ખાલી કચું, તેથી શું ઉદાસ;
 વાત કહોને વહાલથી, વેવાઈ મારી પાસ. ૨૩૩

ભોળો કહે ભાઈ મુણો, ખુટયો મારો કાળ;
 ન જાણે તમ નાસજો, આવ્યો વેવઈના બાળ. ૨૩૪

દીકરી ભાણું લઈ ગઈ, રાખી તેને ઘર;
 જમાઈ જરૂર તો આવિયો, મુણો સાચી પેર. ૨૩૫

શુગ્લી મુજે સાચનું, અધિક થયો ઉદાસ;
 ઉદાસ થઈ ઉતાવળો, આવ્યો વાલા પાસ. ૨૩૬

મુજો કહે માકું થયું, એ ઘરડા ગજબ;
 ઊંઘ્યા ઉઠાડો સર્પને, હું તો પાચ્યો અજબ. ૨૩૭

રાગ ભારતનો.

લાલે તે સાંભળી લાગણું કહ્યું, માન તો વળી મારું ગયું;

*એક જનનઈઓ.

ઇશ્વર કેરી અકળજ ગતિ, આજ મહારી છે મદમતિ. ૨૩૮
 જરૂર લાજ તો મારીરે જાય, હાય હાય હવે શું થાય;
 કન્યા વિતા કાપજ થાય, મનખો મારો ધૂળે જાય. ૨૩૯
 ચાલો રાતની રાતે જઈએ, કન્યા મળે તો સુખિઆ થઈએ;
 એવું સુણીને બોલ્યા ખત્રા, કન્યાતાણી નથી આપદા. ૨૪૦
 વહેલ જોડાવો જલદી જઈએ, અસારવામાં જઈને રહીએ;
 ત્યાં સગાં ન વળી વાત કહીશું, કન્યા તેડીને ઘેર જઈશું. ૨૪૧
 વિચાર કરીને વાટે થયા, ધાર ગામમાં ધીખતા થયા;
 ઘણી જગ્યા ન ચોર નાડા, દોડી દોડીને પગ ગાડા. ૨૪૨
 હાંફતા હાંફતા અસારવે આવ્યા, નાકાલીટીથી નારી લાવ્યા;
 દામ દઈને કામજ કર્યું, ભોજાભાઈનું કાંઈ નવ સર્યું. ૨૪૩
 ભોજાભાઈ ઝાંખા થયા, ધણે હેતાને કીધા દયા;
 ઓળખ્યો આપે પોતા કેરા તન હરખ પામી અતિષે મન.

ઓપાર્થ.

સુગુ પુત્ર તું સાચી પેર. આજે ગોરી આવી ઘેર;
 આજે દીવસ છે ધનવન, મુજને શીવ થયા પરસન. ૨૪૫
 મેં તો આખડી શીવજતાણી, લીધી પ્રીત રાખીને ઘણી;
 દુઃખ વેઠયું છે મેં તો ઘણું, સાચી વાત તુજ આગળ ભણું.
 હેતાએ કહિ વહુને વાણ. રસોઈ કરીને પાણી આણું;
 રાજ થઈ રાંધવા પેશ, તારા પિતાને મોઢે મેશ. ૨૪૭
 કહે કઠણ વચન વહુ ખમે, તરૂણી ત્યાં સાસુને નમે;
 “હવે ટવ્યો તે મારો રોગ, ખાઈજી તમે કહેવા જોગ. ૨૪૮
 જન કહેતાય તેમ મને કહો, દંડ દહાડી તો મુજને દા;

તમ પ્રતે નહિ હું ઓચરૂ. તમે કહો તે તરતજ કરૂ. ૨૪૯
 એટલુ કહી કામની ગઈ, કુવા ઉપર જઈ ઉભી રહી;
 પાણી પ્રીતથી ભરે નિત્ય, ભરથારપર રાખેછે પ્રીત. ૨૫૦
 હેતાખાઈ કંઈછે ભાઈ, સોનાની કરવી સગાઈ;
 નરશી બોલ્યો તેણી વાર, માણ મારે પણ નિચાર. ૨૫૧
 જમવા બેઠા પછી તે ઠાર, કીધાં કરેલાં ને કંસાર;
 દાગ તુવરની કીધી ત્યાંપ. ભાત કમોદનો વળીજ માંય. ૨૫૨
 હીરાચંદ જમ્યા તે ઠાર, બીકું કીકું ન લાગી વાર;
 જમે મા દીકરો ને વહુ, હરખ પામ્યાં અતિશે બહુ. ૨૫૩
 પુરાણ વિધી ભરે જ્યાં પેટ. પાસે આવી બેઠા શેઠ;
 હરખે આંખ ચારેની કરી, પ્રીતે ઉઠ્યાં ભોજન કરી. ૨૫૪
 પછી બોલ્યો નરશી વાત, મા આ મારો ખરો બ્રાત;
 ગામમાં ચાલી એવી વાત. આવ્યો ભોળાનો જમાત. ૨૫૫
 દખીતુ છે સુંદર રૂપ, પાસે બેઠો મોટો ભુપ;
 હરખે સૌ મળવાને જાય. જઈ તે તેને લાગે પાય; ૨૫૬
 છપો.

જેને તૃક્યો જગદીશ. તેને ચિંતા કરી;
 જેને તૃક્યો જગદીશ. રહે વસવામાં વશી.
 જેને તૃક્યો જગદીશ. દુશ્મન દખી નાસે;
 જેને તૃક્યો જગદીશ. સઘળુ તેની પાસે.
 જગદીશ જેને તૃકીયો, તેને ચિંતા શી દામની;
 બાપુ કહે સાચે મને, શેવા કરજો રામની, ૨૫૭
 જેને તૃક્યો જગદીશ, ઢોક તો સારૂ બોલે;

હોય ગરીબડો રાંક, થાય કુંગરને તોલે.
 જેને તૃષ્ણો જગદીશ, સગાં સહ સ્નેહી કહાવે;
 જેને તૃષ્ણો જગદીશ, જગત તો નમવા આવે.
 જગદીશ જેને તૃષ્ણો, તે જગતમાં જીવિઓ;
 જગદીશ જેને તૃષ્ણો, તે કંચન કેરી દીવીઓ. ૨૫૮

રાગ ધોળ.

ભાવે જમી માતાની ગઈ બુખરે,
 હારે થયું પુત્ર દીઠાથી સુખરે;
 હારે નરખી ખોલી નરશી કેરી માયરે,
 હારે તુજ વિના પાડી મેં કાયરે. ૨૫૯
 હારે ખાંધવ ખાંધાઓ મેં લીધીરે,
 કુંવરે સુણીને હતી તે કીધીરે;
 હારે શીવશંકરની રૂદ્રિ કરાવીરે,
 હારે વિપ્ર જમાડ્યા ખાણુ ને લાવીરે. ૨૬૦
 હારે દક્ષણા સર્વ જનને દીધીરે,
 નરશીભાઈએ આશીર્વા આપે લીધીરે;
 હારે વાજાં વાગેછે રંગ ભરેરે.
 આનંદ ઉત્સવ નરશીભાઈ ઘેરેરે. ૨૬૧
 હારે શોભા કીધી રંગે ઘણી રાતીરે,
 હરખે તો સૌની ભરાય છાતીરે;
 હારે ગોરી ગીત ઘણાં ત્યાં ગાયરે,
 જુગ્તે જમી વિપ્ર મંદિરિયે જાયરે. ૨૬૨
 હારે સારી રીતે પછી તો જમિયારે,

નાતવાળા નરશીલાઈને નમિયારે;
 હારે શોભા કીધી તે સીતા રામરે.
 તરત ત્યાં તો હરખ્યું છે આખું ગામરે. ૨૬૩
 "હારે આપે અપમાન નવ કરી મરે."
 ખાપુભાઈનું બેઠ્યું રૂદમાં ધરિયારે;
 "સંત થઈને શાંતી રાખી સૌ ચાલોરે.
 ભાવે ભગ્ન ભવસાગરમાં મહાલોરે. ૨૬૪

દોહડો.

ખાધા કીધી ખારણી, નરશીળા નિરધાર;
 ચતુર ચાલિ આવિયો, રાજા કરે દાર. ૨૬૫
 સક્ષાત કીધી સાચળિ, રાજાને તેવાર;
 રાજા પ્રત્યે તે સમે આપે કર્ણો ઉત્પાર. ૨૬૬
 ઈજ્જતો ત્રણ હજારનો દેહે વધુ ॥ ગામં;
 ચાર હજાર ચાહત કરે, આપો મુજને કામ. ૨૬૭
 રાજા કહે સુણો તમે એછે ભારે કામ;
 કહું હું તો આ ઘડી, જ્યારે દણુ દામ. ૨૬૮

છપો.

કરી લક્ષ્મીના લોભ, ઘણા જાણુ ઘેલા ફરશે;
 કરી લક્ષ્મીના લોભ, કેક મારીને મરશે.
 કરી લક્ષ્મીના લોભ, પાપ કરતાં નહીં કરશે;
 કરી લક્ષ્મીના લોભ તારા થઈ જગમાં તરશે.
 વળી લોભ ઘણો છે લક્ષ્મીના, લાલચમાં લપટાય છે;
 ખાપુ કહે ખડુ લોભથી, દશ વિદશે જાય છે. ૨૬૯

કરી લક્ષ્મીના લોભ, સતીઆ સત્યજ મુકે;
 કરી લક્ષ્મીના લોભ, પતિ પોતાના મુકે.
 કરી લક્ષ્મીના લોભ ઊંડા જળમાં ઉતરશે;
 કરી લક્ષ્મીના લોભ, ગધેડે બેસી ફરશે.

પત્ની લોભ ઘણો લક્ષ્મીતણો, એ તો પાપનું મુગ છે;
 ખાપુ કહે સુણો બંધવા, તંનુ અવતર ધુગ છે. ૨૭૦
 કરી લક્ષ્મીના લોભ, ઘણા નાણુ ઢોંગજ કરશે;
 કરી લક્ષ્મીના લોભ, ઘણા નાણુ ભુખે મરશે.
 કરી લક્ષ્મીના લોભ, ઘણા નાણુ જીવું બોલે;
 કરી લક્ષ્મીના લોભ, તોલ ઓછુ તો તોલે.

લક્ષ્મી કેરા લોભથી, અવ ઘણાના ન્યછે;
 ખાપુ કહે સુણો બંધવા, રાજ પાણુ લલચાય છે. ૨૭૧
 લાલચથી લપટાઈ, લોક તો લેખાં ગણશે.
 લાલચથી લપટાઈ, લોક પરભાષા ભણશે.
 લાલચથી લપટાઈ, લોક તો ઝેરજ દશે;
 લાલચથી લપટાઈ સ્ત્રીના વેશજ લેશે.
 લાલચથી લપટાઈને, ગાંડા જેવા થઈ જશે;
 ખાપુ કહે સુણો બંધવા, તાલેવર ગરીબ થશે. ૨૭૨

ચોપાઈ ત્રણ તાળની.

ચાર હજાર મુક્યા તોણી વાર, લખી આપ્યું તરત તે ઠાર;
 થયો ગામ આખાનો પતિ, ઈશતાણી છે અકળ ગતિ. ૨૭૩
 ગામ ભઈ નરશી ઘેર ગયો, જઈ વસ્તીને બોલ કહ્યો;
 તમે ભરતા હોય તેમ ભરે, સર્વ કહ્યું મારૂં કરો. ૨૭૪

હું તો લાવ્યો ઈજારે ગામ, નવ દોરો ખીજનુ નામ;
 તમે અરજ કરો મુજ પાસે, માર્યો જશે જે દરબાર જશે.
 સાણી સર્વ થયા સાવધાન, ઉતર્યું ભોળાકેર માન;
 કુંગર તરાણા સરીખો કીધો, અવસર નરશીને દીધો. ૨૭૬
 રામ ભોળાના ઉપર રૂઠ્યો, તેજ નરશીના ઉપર તૂઠ્યો;
 વારા પછી પ્રભુ દેશે વારો, તમે સમજીને વાદ વધારો. ૨૭૭
 કુંગર થાનકે વહેછે પાણી, દાસી થાયછે પટરાણી;
 ગરીબ હોય તે ઘોડે ચડે, મોટા શેઠ થઈ રડવડે. ૨૭૮
 મિત્ર સુણોને માનો મારૂ, રૂઢીયુ શોધો તમારૂ;
 આપે હલકો કોઈ નવ દેખો, પ્રત્યક્ષ પારખુ દેખો. ૨૭૯
 ફરી સુણો બાપુભાઈની વાણી, રૂઢન કરે ધણિ ધણિઆણી;
 ભોળાભાઈને તેની નાર, હવે દુઃખ તણા નહી પાર. ૨૮૦

દોહરો.

દુઃખમાં કુખ્યાં જે જાણાં, કર્તાછે કીરતાર;
 વેગે વધુતા ગામમાં, નરશીભાઈ સરદાર. ૨૮૧
 આડા અવજી છાંયડી, આવે વારંવાર;
 ધણી કરે તે ધારજો, ભવિષ્યનો નહી ભાર. ૨૮૨
 નામ ચાલ્યું નરશીતાણુ, પુરાણ ત્યાં પ્રખ્યાત;
 ખેડ જાણ ખેડા સાથમાં, વજી વિચારે વાત. ૨૮૩

ચોપાઈ.

હીરાચંદ કહેસુણ ભાઈ, કરો ખેતીની સગાઈ;
 આપણને દિન ઝાઝા થયા, મુજ પર આણોને દયા. ૨૮૪
 ઘેર વાટ જીવે મુજ માય, તેથી અંતર મુજ અકળાય;

નરશી કહે હું નક્કી કરે, તમ સાથે તો હું સંચરે. ૨૮૫

ઘેર આવ્યા તે ઘોડે ચડી, સુરજ અસ્ત પામ્યો તે ઘડી;
સવારે ઉઠ્યા તે સહી, પળ્યા પંથે બન્ને ભઈ. ૨૮૬

ચંદનાપુરીમાં આવ્યા ઠાર, બન્ને ભાઈઓ વારંવાર;
નીરખી નગ્ર થયા ઉલ્લાસ, આ પુરમાં થાયે આશ. ૨૮૭

ચોપાઈ ત્રણ તાળની

વર મળે તો વાર ન કરિયે, વરવરાવી પાછા ફરિયે;
જેતા જોગ જાણીને ગયા, જઈ દરવાજે ઉભા રહ્યા. ૨૮૮

ફોટ કનકતણો ચળકાટ, બન્ને ચાલી આવ્યા વાટ;
અદ્ભુત નગરીતો દખાય, જેતા જેતા તે આગળ જાય. ૨૮૯

રોળાવૃત.

“જુઓ જુઓ આ શહેર. ફોટ તો કેવો દીસે;
ખારી ખાકાં જોઈ, એહનાં સોકો ખીસે ૨૯૦

પીતળ કેરાં દાર દરવાજે મુક્યાં છે;
તેની આગળ ઝાડ, ચંપા કેરાં ઝુક્યાં છે. ૨૯૧

ફરતી આવી ખાઈ, રખવાળુ તો કરે;
સરકારી સીપાઈ, રાતરે પેહરા ફરે. ૨૯૨

સરિતા આવી પાસ, જાય નહાવા નરનારી;
શ્રીકૃશ્નનું ધામ, ત્યાં તો ભપકો ભારી. ૨૯૩

ઘાડયાળ વાગે ઘંટે, નાદ મરદગો કરો;
ખાગ આવ્યો તે પાસ, પવનની વાગે લહેરો. ૨૯૪

નાખતનો તો નાદ, જોરથી શરણાઈ વાગે;
એવું દેવળ બન્યું, ઊંઘતો જોવા જાગે; ૨૯૫

આજગ જઈએ જમ, તેમ તો શોભા આવે;
 રાજના દરબાર જોઈ તે મનમાં લાવે. ૨૯૬
 કેવો કીધો રંગ, ભંગ કદિ નવ થઈએ;
 છબીઓ ને તો જોઈ, બે ઘડિ ઉભા રહિએ. ૨૯૭
 ઘોડાની ઘોડાર, વછેરા ત્યાં તો સારા;
 કરૂં શું વખાણુ, પલકે ગાઉ જનારા. ૨૯૮
 જુદી જાતનાં ઘર, જોતા જોતા તે જાય;
 આવી શોભા જોઈ, દિલ તો થંકુ થાય. ૨૯૯

ચોપાઈ ત્રણ તાળી.

ઊંચો હવેલી કાચની ખારી, શોભા શેઠરતાણી છે સારી;
 ચોટાં ચાર ચોતરફ પોળ, શોભે સરખી દુકાનોની આળ. ૩૦૦
 સારૂં ચંદ્રરાયનુ શેઠર, મજનુને છે લીલા લેઠર;
 ખાય પીયે ને કરે કામ, સાચે મને સમરે રામ. ૩૦૧
 ભાવ ભક્તિતણો અપાર, નીરખી નગરી તે વારંવાર;
 જુગતી જોતાં લાગી વાર, ચોટલે આવ્યા તે રાજકુવાર. ૩૦૨
 શોભા દરબારની છે વિષેક, વર્ણવ કરૂં છુ જીવ્યાએ એક;
 અનેક આપે ઉભા છડીદાર આશીશ દેછે તે વારંવાર. ૩૦૩
 બેઠા રાય આસને ચડી, રહી નોખતો ત્યાં ગડગડી;
 જુગતી જોઈ જાણીતા થયા, પાટીદારની પોળમાં ગયા. ૩૦૪
 ઘેલોભાઈ ઘણા ધનવાન, તેમને દેખીને દીધાં માન;
 ભલે આવ્યા ભાઈ રામરામ, તમારે કોણુ આગળ કામ. ૩૦૫
 અમે દુર પંથથી આવ્યા, ઘણું ઘેલાભાઈને ખતાવ્યા;

ભારે અનગળ મોટું શહેર, અમે જઈએ છે તેમને ઘેર. ૩૦૬
 કહો ને ઘેલાભાઈનું શુ કામ, ઘેલાભાઈએ માડ નામ;
 તમે ઘેર આપણે ચાલો, હેઠા ઉતરી ઘોડાને ઝાલો. ૩૦૭
 ચાકર તરત ત્યાં દાડીને આવ્યો, ઘોડા તખેલામાં તો લાવ્યો
 ઘોડા બાંધ્યા તખેલામાંડી બંને ગયા ઘેલાભાઈને ત્યાંડી. ૩૦૮
 નીરખી શોભા તે નગર કેરી, તકતા કનક તાણા ચાફરી;
 પ્રીતે પુછે ઘેલાભાઈ વાત, તમે સાંચુ કહો કોણુ નાત. ૩૦૯
 નરશી કહે નાત છે એક, એસો વાત કહું પિવેક;
 ભુખ્યા હશે તેથી જમી લ્યોને, પછી વાત તે પ્રીતે કહોને
 જરૂર થાશે જમવાની વાર. સાથે શેઠ સુણો નિરધાર;
 ઘેલાભાઈ કહે ઘણી નવાઈ, રોજ ભટ કરેછે રસોઈ. ૩૧
 ચાલો વહેલા હવે તો થઈએ, એસો જમવા અમે તો જઈએ
 પછી જુગતે જમીને લીધું, પાનતાણુ તો ખીકુ કીધુ. ૩૧
 વાત કીધી તે વિવાતાણી, ઘેલાભાઈએ વાણી ભણી;
 ઘેલાભાઈ કહે સુણો તમામ, તમે રહો છો તે કયે ગામ. ૩૧

દોહરો.

ઘેલો કહે સુણો તમે, કોણુ તમારૂં ગામ;
 વાત કહો વેગે કરી, રહો છો તે કોણુ ઠામ. ૩૧૪
 નરશી કહે વાસો વસુ, વધવા કેરી માંડ;
 નૈસદ્ધુરીની પાસતો, ગામ માડ છે ત્યાંડ. ૩૧૫
 વીવા કરવા બેનનો, આવ્યો છું નિરધાર;
 વર બતાવો વરણાગીઓ, લગનતાણી નહી વાર. ૩૧૬
 મુરતીઓ છે માહરે, પંદર વરસની માંડ;

કન્યા કેટલા વરસની, તે કહોને ભાઈ આંધ. ૩૧૭
 તારણી વરસ તેરની, રૂપકેરો ભંડાર;
 સાચુ માની સાબજો, વળી નવ કરશે વાર. ૩૧૮
 લગન જોવરાવી જુગ્તીથી પુરાણ રૂઢી પેર;
 રેવાંજીમાં નાઇને, જાણું અમો તો ઘેર. ૩૧૯
 વૈશાખ સુદી આઠમે, જન લઈ આવો જરૂર;
 નકી કરીને નીસર્યા, હરખ્યા પોતે ઉર. ૩૨૦
 દરશન કરી કુખેરનાં, કોડે આવ્યા ઘેર;
 નરશીભાઈએ નેહથી, કરી પકવાનની પેર. ૩૨૧

રાગ ઘોળ.

જીરે કંદાઈ બેસાર્યા કોડથી, પ્રીતે કરેછે ત્યાં પકવાન.
 વેળા દીધી વીડલે. ટૂંક.
 જીરે જરૂર જમાડવી નાતને,
 ચરોતર ચારસે કહેવાય. વેળાં ૩૨૨
 જીરે નરશીએ નોતરાં મોકલ્યાં,
 ગામેગામ ગોર ઘણા જાય. વેળાં ૩૨૩
 જીરે કંકોતરીઆ સઘળા કહી વળ્યા,
 આવી વંશાક સુદી ચોથ. વેળાં ૩૨૪
 જીરે તૈયાર મીઠાઈ ત્યાં તો થઈ રહી,
 તેના તોલતણા નહી પાર. વેળાં ૩૨૫
 જીરે ગાય રૂપાળી ગીત રંગમાં,
 સોનાબાઈને સરસ શાળુગાર. વેળાં ૩૨૬
 જીરે મંડપ બાંધ્યા ત્યાં મલપતો,

ગણેશ આગળ ધી ગોળની ધાર. વેળાં ૩૨૭
 જરે ઘણી ત્યાં ગીત ગાય ગોરડી,
 હેતાબાઈનો હરખ ન માય. વેળાં ૩૨૮
 જરે સાકર સોપારીને સંઘોડાં,
 ખારેકો ખાંતે તો અપાય, વેળાં ૩૨૯
 જરે ચોખણુ તેડયું ચાર દીન પહેલુ,
 વિવા ઉપર વળી વિષેક. વેળાં ૩૩૦
 ચાર દીન જમીને ચુંપે ગયા,
 પછી જુગતે આવી ત્યાં જન. વેળાં ૩૩૧
 જરે સસરાને સમુગગુ કહ્યું નહી.
 તરત ટાળ્યું તેનું તો દાર. વેળાં ૩૩૨
 જરે ગામ જમાડ્યું ઘણા ભાવથી,
 સઘળી નાતની વરાણ અઢાર. વેળાં ૩૩૩
 જરે વાનાં વાગે ભાત ભાતનાં,
 સરસ થાય સરાણાઈનો નાદ. વેળાં ૩૩૪
 જરે બહુકો છુટી શીમાડે બહુ,
 તે સુણીને થયા તૈયાર. વેળાં ૩૩૫
 જરે ભાગોળે આવી ભલા વેશથી;
 દાડખાનુ છુટે ત્યાં અપાર. વેળાં ૩૩૬
 જરે સામઘયુ કસ્યું સરસ રીતથી,
 આખ્યા જનનીવાસો ત્યાં જરૂર. વેળાં ૩૩૭
 જરે જનનીવાસે જઈ ઉતર્યા,
 પછી જમવાને તેડ્યા તરત. વેળાં ૩૩૮

છરે જીતે જમી રહ્યા સૌ જણા,
 પછી પરણાવ્યાં વરકન્યાય. વેળાં ૩૩૯
 છરે આનંદ આજ છે આતી ઘણા,
 તે ભાળીને ભોળો દુખાય, વેળાં ૩૪૦
 ખાણુ લાલ કહે સમરો શીવને,
 ખહુ રંકને કીધા છેરાય. વેળાં ૩૪૧

રાગ યરજ.

ભોળાભાઈની સ્ત્રીના વીલાપ.

સાચુ માનને મારા સાહુપારે, દુઃખ વેડયુ કેમ જાપરે;
 કઠણ વેળા આવી આપણી, કરો કંઈક ઉપાયરે.

ધોખં વગી મારી છાતડી. ટેક ૩૪૨

અરર હાયરે, કાળજી કોરાયરે, હવે તે શું થાયરે; ધીખે વ-
 ણી મારી છાતડી.

કષ્ટ હવે ઘણું કંથજીરે, થયો કરતારનો કોપરે;

દુઃખમાં વગી હું તો દુખગી, સ્વામી શાનો કરૂં લોભરે. ધી. ૩૪૩

માન્યુ નહીં તમે માહરે, આઠા જનમ અપારરે;

કપાળ કુટયુ કેમ આપણુ, વેગે કરે કોણ વારરે. ધી. ૩૪૪

જરૂર જમાઈ વેરી થયોરે જ્યો વહાલુ નહીં કોયરે;

દુશ્મન અતિશે દીકરી, હવે કરશું તે કાંયરે. ધી. ૩૪૫

વહાલાં હતાં તે વેરી થયારે, સમરો સીતાપતી રામરે;

કોઈએ નથી હવે આપણુ, ગયું જમવા આખુ ગામરે. ધી. ૩૪૬

વિના સવારથે વાલમારે, કરી જમાઈથી રાડરે;

સમજ્યા નહીં કાંઈ સાહ્યબા, હવે કરે કોણ આડરે. ધી. ૩૪૭

ધન દોલત ખુટી ગઈરે, બોલી શકી નહી બાહારરે;
મેં ઢંકાં થયાં મારા માવજી, ગયો ગામમાં કારરે. ધી. ૩૪૮
બાપુ કહે સુણો બંધવારે, રાખો ઇશ્વર આધારરે;
સમરોને સીતા રામને, વેગે કરશે તે વહારે. ધી. ૩૪૯

રાગ ઉપર પ્રમાણે ભોળાભાઈનો વિલાપ.

ભોળો કહે સુણુ ભામનીરે, શાને માટે પસ્તાયરે;
ગમતું થાશેરે ગોવિંદનુ. કરો અનેક ઉપાયરે;

ઝુમત ન કરવો માનની.

ઘણી ધાર નિરંધાર, સુણુ સુંદરી આવારરે;

હું તો કહું વારંવાર, ઝુમત ન કરવો માનની. મુ. ૩૫૦
અભિમાને આંધળો થયોરે, જાણ્યા નહી જગદીશરે;
પાપ કરતાં પ્યારી નવ કર્યો, ચડી રામજીને રીસરે. મુ. ૩૫૧
અહંકારથી ઉડી ગયારે, કંઈક કરાવી કરોડરે;
આપણો તે શો આશરો, હરીથી કરીએ નહી હોડરે. મુ. ૩૫૨
સહાય હોય સીતા રામનીરે, ત્યારે સર્વથી સગાઈરે;
કોપ્યા જ્યારે તે લોકજી, ભેગો રાખશે નહી ભાઈરે. મુ. ૩૫૩
કપટ કરીને કામનીરે, લીધો વહાલાનો માલરે;
તેથી કોપ્યા કમળાપતિ, આણા આવા કીધા હાલરે. મુ. ૩૫૪
દંધમીતાણા કંઈ લોભમારે, ભુંડી ભજ્યા નહી ભ્રમરે;
વહાલી કરી તને વિનતા, ફાટી ફુટયું આ કરમરે. મુ. ૩૫૫
આવુ નહોતું જાણ્યું એ ઘડીરે, અંધર હાલ તો હમેશો
દેખુ નહી દીલ કોઈને, વીકટ થયો મુજ વેસરે. મુ. ૩૫૬
ધન દોલત અને દીકરારે, વહાલી હશે વિનતાયરે;

કેડે નહી આવે કોઈને, જીવ કાયા જુદા થાયરે. મુ. ૩૫૮
ખાપુકહે સુણુ બધવારે, સગુરવારથે થાયરે;
માયા ધુતારી જુડી મોહની, તે કોઈથી ન મુકાયરે. મુ. ૩૫૯

દોહરા.

નર નારી કીર્તિ કરે, આપ વીતા ભરપુર;
દગા થકી દામોદરો, દહાડી રહેશે કુર. ૩૬૦
પાશે આવે પળ પાણુ, કહેશે કોઈ ન પીકાય;
ધારી રાખે ધ્યાનમાં, ભરપુર ઘડો જ્યાં ભરાય. ૩૬૧
ભરાયા પછી ભાગી પડે, ભારે મોટો ભુપ;
સમજે સૌ મુલક્ષણા, એજ વાત અનુપ. ૩૬૨

ચોપાઈ

નરશીની કિર્તિ બહુ થઈ, ભાટ ચારણે વખાણી જઈ;
સૌકોને દીધાં બહુ દાનુ, નાત ખંધીમાં પામ્યો માન. ૩૬૩
જન જમાડી દીવસ સાંત, કહે હેતા નરશીને વાત;
ભવિષ્ય આપણું ભલે કશું, ભાઈ ખરચ તે ભારે કશું. ૩૬૪
વર સોનાને સારો મળ્યો, જન હવે પિદાયજ કરો;
સાથે મોકલો સોનાખાઈ, જવા જન તૈયારજ થઈ. ૩૬૫
પેરામણી કરે રૂડી પેર, વળાવી જન વળ્યાં સૌ ઘેર;
સોનાખાઈ સાસરિયે ગયાં, ત્યાં જઈને તે સુખમાં રહ્યાં. ૩૬૬

દોહરો.

હિરાચંદ્ર કહે આ ભાઈ, પરવારને તું પેર;
ઉજન જઈએ આપણે, સજી પોતાને ઘેર. ૩૬૭
નરશી કહે નવરો થઈ, ધીરો મારા બ્રાત;
હિસાબ કરીને હાલથુ, આપણુ ખે સંગાત. ૩૬૮

ચોપાઈ ત્રણ તાળી.

હિરાચંદને એવું કહીને, ગામ સોંપ્યું પોતા કેરા ભાઈને;
કાકા કેરો હતો એ તો તન, તેનું નામ છે ભાઈચંદ. ૩૬૯
સોંપ્યું સઘળું તેને રાજ, જરૂર જવાનો કીધો સાજ;
માતા પાસે ગોરાણીને મુકી, સુંદરી સ્વામીને કહે શું ચુકી.
કેમ સજવા માંડ્યું મારા સ્યામ, શીદ આપે છોડોછો ગામ;
નરશી કહે નારી સાથે ચાલો મોજ મનમાની સંગે મહાલો.
પગાર પ્રીતે ગોરાણીને દીધો, પછી પંથ નરશીએ લીધો;
નરશી કહે સુણો મારી માત, ખાઓ પીઓ રહો સુખસાત.
કોડે કાગળ અમો મોકલશું, ગરજે ઘેર આવીને મળશું;
તમે દુઃખ દીલમાં નવ ધરજો, ખાજો પીજોને ભક્તિ આચરજો.
માએ ધારણ રાખીછે ધીર, વહેલા વળજો મારા વીર;
નરશી નમીને પાએ લાગ્યો, માહું, બેની પરણાવીને તાગ્યો.
રૂપાળી રડતી રડતી પાએ લાગી, સાસુ પાસે તે આજ્ઞા માગીં
સાસુ દેજો તમે મુને શીખ, વળી કાઢથી ન કરજો વીખ.
જરૂર ભાઈચંદ તેડશે સોનાખાઈ, એવી વાત સાસુને કહી;
હિરાચંદ હુંશીઆર રહેજો કહી, ઘોડેબેશીને ચાલ્યો સહી.
નરશી, નારી બે રથમાં ચડીયાં, રાજ થઈને રસ્તે પડીયાં;
સાથે લીધા સવાર પચીશ, વળી પાળા સાથે છે વીસ. ૩૭૭
ઘણી લોક વળાવીને વળ્યા, પછી ખચિત પંથે પળ્યા;
ઘણે દિવસે ઉજનમાં ગયા, ભોજ રાજ તે વાટ નોંધ રહ્યા.
દીડા આવતામાં બે તન, હરખ પામ્યો તે ભોજ રાજન;
ગયા પરધાન કેરે ઘેર, નરશીને આપ્યો એક મેહેલ. ૩૭૯
ખાય પીએ ન ખુશી થાય, વળી દરબારમાં દહાડી જાય

વાત વળતી પુરી થઈ, ભોળાભાઈના શી ગત થઈ. ૩૮૦
 મુવા ઝુરી ઝુરીને જરૂર, કુઃખ પડ્યું છે ભરપુર;
 આવી ખુરચો તેના કાળ, વાણી કડ છે તે બાપુલાલ. ૩૮૧
 મુણી સત રાખો સઉ લોક, બીજે વિચાર સઘળો ફેક;
 સતે શામળીઓ રાજ થશે, સતવાળાની વહારે ધાશે. ૩૮૨
 મુણી સર્વ સમરો શ્રીરામ, બાપુ રહે છે ચાનખેડે ગામ;
 ભોજ પાસે રહ્યા નરશીભાઈ, બુલ માફ કરજે મારી સહી.
 સંવત ૧૯૩૫ ની સાલ, વાત બનાવી છે તે કાળ;
 અશાડ સુદી નુમ આદીતવાર, વાત પુરી થઈ નિરધાર. ૨૮૪
 મુણી સરવે જનો સતે ચાલો, તેથી ભવસાગરમાં મહાલો;
 વાત મહારી તે પુરી થઈ, મુણી સરવે તમે ભાઈ. ૩૮૫
 મહોલે પધારો મારા રાજ. એ રાગ.

પુરી થઈ આ વાદ પ્રીય મુજ પુરી થઈરે;

કહું તમને સાક્ષાત, પ્રિય મુજ પુરી થઈરે. ટેક.

કવિતા રચી મેં કોડથી, પીગળ નહીં પરમાણુ;

ગણ વિધે જાણુ નહિ, નહીં માત્રા કેરૂં ભાન. વા. ૩૮

અમદાવાદ શહેરની, પાસે મુંદીર ગામ;

તેમાં મારો વાસ છે ચાનખેડા એનું નામ. વા. ૩૮૭

કર જેડી કરૂં વિનતી, ધરજે રૂઢિયે સર્વ;

સારી રીતે ચાલજે, વળી છોડી દેજે તમે ગર્વ. વા. ૩૮૮

સજ્જન હું સાચું કહું, આવ્યો હશે કંઈ દાષ;

માફ આપજે મહેરથી, તમે કરશોમાં જરા રોશ. વા. ૩૮૯

સમાપ્ત.

જે સાહેબોએ આ ચોપડીમાં પ્રથમ મદદ કરી છે તેમનાં નામ!

૧૦ રાં ૨૧૦ રાં રણજીતસંગજી પ્રતાપસંગજી સંજેલીના

દરબારના કુંવર

૧૦ રાં ૨૧૦ અચરતલાલ માણીરામ અમદાબાદ

૧૦ શ્રી વડનગરા લ્યંતર નાગર શુભચ્છક સભા

૧૦ રાં ૨૧૦ હરીલાલ દામોદર હાઈસ્કુલના ઉવોટરમેન

૧૦ રાં ૨૧૦ જયંતીલાલ કેશવરામ અમદાબાદ

૧૦ રાં ૨૧૦ ચુનીલાલ ગોવિંદલાલ અમદાબાદ

૧૦ રાં ૨૧૦ દુરગાશંકર કુરાણાશંકર ॥

૧૦ રાં ૨૧૦ બાપાલાલ છોટાલાલ ગોંડલ

૧૦ રાં ૨૧૦ મનસુખલાલ મુગચંદ પેથાપુર

૫ રાં ૨૧૦ બાપુભાઈ મણીરામ અમદાબાદ

૫ રાં ૨૧૦ ગોવિંદલાલ રામશંકર જાની ॥

૪ રાં ૨૧૦ કનઈયાલાલ રામરાય ॥

૪ રાં ૨૧૦ ચુનીલાલ મોતીલાલ ॥

૨ રાં ૨૧૦ પરજીવનદાશ ત્રીભુવનદાસ ॥

૨ રાં ૨૧૦ વિઠ્ઠુરાવ નારાયણરાવ ॥

૨ રાં ૨૧૦ શીવલાલ વહાલાભાઈ ॥

૨ રાં ૨૧૦ ચમનલાલ મગનલાલ ॥

૨ રાં ૨૧૦ ભોગીલાલ કેશવલાલ ॥

૨ રાં ૨૧૦ સોરાબજી રતનજી.લાલકાકા ॥

જગ્યાની તંગાશને લીધે બાકીનાનાં નામ અમે
આપી શક્યા નથી.

(૪૧)

કેડે નહી આવે કોઈને, છવ કાયા બુદ્ધ થાયરે. મુ. ૩૫૮
ખાપુકહે સુણ બંધવારે, સગુસ્વારથે થાયરે;
માયા ધુતારી ભુંડી મોહની, તે કોઈથી ન મુકાયરે. મુ. ૩૫૯

દોહરો.

નર નારી કીર્તિ કરે. આપ વીતા ભરપુર;
દગા થકી દામોદરો, દહાડી રહેશે દુર. ૩૬૦
પાશે આવે પળ પાણુ, કહેશે કોઈ ન પીડાય;
ધારી રાખે ધ્યાનમાં, ભરપુર ઘડો જ્યાં ભરાય. ૩૬૧
ભરાયા પછી ભાગી પડે, ભારે મોટો ભુપ;
સમજે સૌ મુલક્ષણા, એજ વાત અનુપ. ૩૬૨

ચોથાઈ

નરશીની કિર્તિ બહુ થઈ, ભાટ ચારણે વખાણી જઈ;
સૌકોને દીધાં બહુ દાન, નાત પ્રાંતીમાં પામ્યો માન. ૩૬૩
જન જમાડી દીવસ સાત, કહે હેતા નરશીને વાત;
ભવિષ્ય આપણું ભણે કશું, ભાઈ ખરચ તે ભારે કશું. ૩૬૪
વર સોનાને સારો મળ્યો. જન હવે વિદાયજ કરો;
સાથે મોકલો સોનાખાઈ, જવા જન તૈયારજ થઈ. ૩૬૫
પેરામણી કરે રૂડી પેર, વળાવી જન વખ્યાં સૌ ઘેર;
સોનાખાઈ સાસરિયે ગયાં, ત્યાં જઈને તે સુખમાં રહ્યાં. ૩૬૬
દોહરો.

હિરાચંદ્ર કહે આ ભાઈ, પરવારને તું પેર;
ઉજન જઈએ આપણે, સજ પોતાને ઘેર. ૩૬૭
નરશી કહે નવરો થઈ, ધીરો મારા બ્રાત;
હિસાબ કરીને હાલથુ, આપણુ બે સંગાત. ૩૬૮

ગોપાલ વ્રણ તાળી.

હિરાચંદન એવું કહીને, ગામ સોંપ્યું પોતા કેરા ભાઈને;
 કાકા કેરો હતો એ તો તન, તેનું નામ છે ભાઈચંદ. ૩૬૯
 સોંપ્યું સઘળું તેને રાજ, જરૂર જવાનો કીધો સાજ;
 માતા પાસે ગોરાણીને મુકી, સુંદરી સ્વામીને કહે શું ચુકી.
 કેમ સજવા માંડ્યું મારા સ્યામ, શીદ આપે છોડોછો ગામ;
 નરશી કહે નારી સાથે ચાલો ભોજ મનમાની સંગે મહાલો.
 પગાર મીતે ગોરાણીને લીધો, પછી પંથ નરશીએ લીધો;
 નરશી કહે સુણો મારી માત, ખાઓ પીઓ રહો સુખસાત.
 કોડે કાગળ અમો મોકલશું, ગરબે ઘેર આવીને મળશું;
 તમે દુઃખ દીલમાં નવ ધરજો, ખાજો પીજોને ભક્તિ આચરજો.
 માએ ધારણ રાખીછે ધીર, વહેલા વળજો મારા વીર;
 નરશી નમીને પાએ લાગ્યો, મરહુ, બેની પરણાવીને તાગ્યો.
 ગાળી રહતી રહતી પાએ લાગી, સાસુ પાસે તે આજ્ઞા માગીં
 સાસુ દેજો તમે મુને શીખ, વળી કોઈથી ન કરશો વીખ.
 જરૂર ભાઈચંદ તેડશે સોનાખાંધ, એવી વાત સાસુને કહી;
 હિરાચંદ હુંશીઆર રહેજો કહી, ઘોડેબેશીને ચાલ્યો સહી.
 નરશી, નારી બે રથમાં ચડીયાં, રાજ મંદિર રસ્તે પડીયાં;
 સાથે લીધા સવાર પચીશ, વળી પાળા સાથે છ વીસ. ૩૭૭
 ઘણું રોડક વળાવીને વળ્યા, પછી ખચિત પાંચે પળ્યા;
 ઘણે દિવસે ઉજનમાં ગયા, ભોજ રાજ તે વાટ જોઈ રહ્યા.
 દીકા આવતામાં બે તન, હરખ પામ્યો તે ભોજ રાજન;
 ગયા પરધાન કરે ઘેર, નરશીને આપ્યો એક મેહલ. ૩૭૯
 ખાધ પીએ ન ખુશી થાય, વળી દરબારમાં દહાડી જાય

વાત વળતી પુરી થઈ, બોખાભાઈના શી ગત થઈ. ૩૮૦
 મુવા ઝુરી ઝુરીને જરૂર, કુઃખ પડ્યું છે ભરપુર;
 આવી ખુટ્યો તેના કાળ, વાણી કહી છે તે બાપુલાલ. ૩૮૧
 મુણી સત રાખો સઉ લોક, ખીન્ને વિચાર સધજો ફીક;
 સતે શામળીઓ રાજ થશે, સતવાળાની વહારે ધારો. ૩૮૨
 મુણી સર્વ સમરો શ્રીરામ, બાપુ રહે છે ચાનખેડે ગામ;
 બોજ પાસે રહ્યા નરશીભાઈ, ભુલ માફ કરજે મારી સહી.
 સંવત ૧૯૩૫ ની સાલ, વાત બનાવી છે તે કાળ;
 અશાડ સુદી નુમ આદીતવાર, વાત પુરી થઈ નિરધાર. ૨૮૪
 મુણી સરવે જનો સતે ચાલો, તેથી ભવસાગરમાં મહાલો;
 વાત મહારી તે પુરી થઈ, મુણી સરવે તમે ભાઈ. ૩૮૫
 મહોલે પધારો મારા રાજ. એ રાગ.

પુરી થઈ આ મોય નુજ પુરી થઈરે;
 કહું તમને સાક્ષાત, પ્રિય મુજ પુરી થઈરે. ટેક.
 કવિતા રચી મેં કોડથી, પીગળ નહીં પરમાણુ;
 ગણ વિષે જાણુ નહિ, નહીં માત્રા કેરૂં ભાન. વા. ૩૮૮
 અમદાવાદ શહેરની, પાસે ચુંદીર ગામ;
 તેમાં મારો વાસ છે ચાનખેડા એનું નામ. વા. ૩૮૯
 કર જોડી કરૂં વિનતી, ધરજે રૂઢિયે સર્વ;
 સારી રીતે ચાલજે, વળી છોડી દેજે તમે ગર્વ. વા. ૩૯૦
 જૂજન હું સાચું કહું, આવ્યો હશે કંઈ દાષ;
 માફ આપજે મહેરથી, તમે કરશોમાં જરા રોશ. વા. ૩૯૧
સમાપ્ત.

ને સાહેબોએ આ ચોપડીમાં પ્રથમ મદદ કરી છે તેમનાં નામ.

૧૦ ૨૧૦ ૨૧૦ રણજીતસંગજી પ્રતાપસંગજી સંજેલીના

દરબારના કુંવર

૧૦ ૨૧૦ ૨૧૦ અચરતલાલ માણીરામ અમદાબાદ

૧૦ શ્રી વડનગરા જ્યંતર નાગર શુભચંદ્રક સભા

૧૦ ૨૧૦ ૨૧૦ હરીલાલ દામોદર હાઈસ્કુલના ઉવોટરમેન

૧૦ ૨૧૦ ૨૧૦ જયંતીલાલ કેશવરામ અમદાબાદ

૧૦ ૨૧૦ ૨૧૦ ચુનીલાલ ગોવિંદલાલ અમદાબાદ

૧૦ ૨૧૦ ૨૧૦ દુરગારાંકર કુરણશંકર ॥

૧૦ ૨૧૦ ૨૧૦ બાપાલાલ છોટાલાલ ગોંડલ

૧૦ ૨૧૦ ૨૧૦ મનસુખલાલ મુળચંદ પેથાપુર

૫ ૨૧૦ ૨૧૦ બાપુભાઈ માણીરામ અમદાબાદ

૫ ૨૧૦ ૨૧૦ ગોવિંદલાલ રામશંકર જાંતી ॥

૪ ૨૧૦ ૨૧૦ કનઈયાલાલ રામરાય ॥

૪ ૨૧૦ ૨૧૦ ચુનીલાલ મોતીલાલ ॥

૨ ૨૧૦ ૨૧૦ વરજીવનદાશ ત્રીભુવનદાસ ॥

૨ ૨૧૦ ૨૧૦ વિઠ્ઠુરાવ નારાયણરાવ ॥

૨ ૨૧૦ ૨૧૦ શીવલાલ વહાલાભાઈ ॥

૨ ૨૧૦ ૨૧૦ ચમનલાલ મગનલાલ ॥

૨ ૨૧૦ ૨૧૦ ભોગીલાલ કેશવલાલ ॥

૨ ૨૧૦ ૨૧૦ સોરાબજી રતનજી.લાલકાકા ॥

જગ્યાની તંગાશને લીધે બાકીનાનાં નામ અમે
આપી શક્યા નથી.

જાહેર ખબર.

આ ચોપડી નિચે લખેલે ઠેકાણેથી
મળશે.

અમદાવાદમાં હાઈસ્કુલના મહારાજ
પાસેથી તથા સાંકડીશેરીમાં જીમખાનીખ
ડકીમાં મોહનલાલ ખાપુલાલ પાસેથી તથા
વીક્ટોરીયા પ્રેસમાંથી મળશે.

મુંબાઈમાં બહુ ઘણા ભાંડી બજાર
કુલગલીને નાકે મેહેતાજી મહાસુખરામ
ધનંતરામ પાસેથી મળશે. તે શિવાય, સુર
ત, પેથાપુર, ગોંડળ, નડિયાદ વગેરે ઠેકાણે
થી શકડી કિંમતે મળશે.

સહી, મોહનલાલ ખાપુલાલ.

